

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/99/2019
Identifikačné číslo spisu: 5317205491
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5317205491.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. M. P., trvale bytom v Č., B. C. XXXX/X, zastúpeného splnomocneným ADAUS, s. r. o. so sídlom v Bratislave- mestská časť Ružinov, Miletičova 5B, IČO: 36 731 544 proti žalovanej OUR MEDIA SR a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 39/A, IČO: 51 267 055, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10C/38/2017 o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 5Co/220/2018 z 29. januára 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10C/38/2017-632 z 25. januára 2018 zamietol žalobu v časti týkajúcej sa zaplata sumy 16.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť (správne „zaplatiť“) žalovanej trovy (správne „náhradu trov) konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 26 ods. 1 a čl.19 ods. 1 ústavného zákona SNR č. 460/1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej len „Ústava“) a § 193 a § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že v spore boli strany, ako aj súd povinné rešpektovať nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 104/2017-41 z 19. apríla 2017, ktorým bolo konštatované porušenie základného práva obchodnej spoločnosti P E R E X a. s. na slobodu prejavu a na rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb. ďalej len

„Dohovor“) a práva na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru, rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/282/2015-473 z 15. decembra 2015; zároveň ústavný súd zrušil predmetný rozsudok v časti, v ktorej bol potvrdený vyhovujúci výrok rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/203/2011-397 z 26. februára 2015, týkajúci sa povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 16.000 eur a vec bola vrátená Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na ďalšie konanie. Následne uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 5Co/185/2017 z 31. augusta 2017 bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 4C/203/2011-397 z 26. februára 2015 vo vyhovujúcom výroku (o priznaní sumy 16.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy) a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

3. Skutkový stav týkajúci sa žalobného návrhu na ochranu osobnosti žalobcu vyplýval zo zverejnenia článkov s názvom „Stopy prenájmu vedú na Cyprus“ z 13. apríla 2011 a „Cyperská spleť firiem“ z 15. apríla 2011 žalovanou (právnym predchodcom) ako vydavateľom denníka Pravda a ako prevádzkovateľom internetovej stránky www.pravda.sk v jej podsekcii spravy.pravda.sk. V článku „Stopy prenájmu vedú na Cyprus“ sa autor článku venoval prenájmu priestorov Daňového úradu v Košiciach spoločnosťou Nitra Invest, s. r. o. so sídlom v Nitre, Mostná 29, IČO: 36 561 690, v ktorom mali byť uvedené nepravdivé tvrdenia, ktorými bol okrem ich nepravdivosti žalobca spájaný s právnickými a fyzickými osobami, ktoré boli označené ako osoby konajúce vo vzťahu k dohodovaniu a uskutočňovaniu prenájmu priestorov spoločnosťou Nitra Invest s. r. o. Daňovému úradu v Košiciach. V článku „Cyperská spleť firiem“ sa autor článku taktiež venoval téme prenájmu priestorov Daňovému úradu v Košiciach spoločnosťou Nitra Invest s. r. o. so sídlom v Nitre, Mostná 29, IČO: 36 561 690 a k článku bola pripojená grafika znázorňujúca prepojenie medzi rôznymi osobami a spoločnosťou v súvislosti s predmetnou kauzou prenájmu priestorov spoločnosťou Nitra Invest s. r. o. Daňovému úradu v Košiciach. V textovej časti článku žalobca nebol spomínaný, ale celá povaha infografiky mala podľa jeho názoru vyvolať u čitateľov pocit, že žalobca spolu s B. A. boli priamo napojení na štruktúry SDKÚ-DS politickej strany, keďže všetky šípky vyjadrujúce vzájomné väzby medzi žalobcom, B. A. a spoločnosťami, od ktorých boli šípky vedené, boli vyznačené modrou farbou a zároveň meno žalobcu a B. A. bolo uvedené v samostatnom poli v tesnej blízkosti loga SDKÚ-DS.

4. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti, jej limity sú vyjadrené v čl. 26 ods. 4 Ústavy, medzi ktoré patrí aj ochrana práv a slobôd iných vyplývajúca z čl. 19 Ústavy a konkretizovaná v ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Týmto zásahom môže byť zverejnenie nepravdivých poškodzujúcich údajov o určitej osobe. Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 363/09, PL. ÚS 7/96). Ak dôjde ku kolízii (zásahu jedného ústavného práva do ďalšieho), treba skúmať primeranosť zásahu vykonaním testu proporcionality, ktorý zahŕňa tri kritéria a to vhodnosť, nevyhnutnosť a primeranosť. Súd prvej inštancie viazaný kasačnou záväznosťou ústavného, ako aj odvolacieho súdu, považoval žalobný návrh o ochranu osobnosti za vhodný právny prostriedok, pretože umožňuje dosiahnuť legitímny cieľ, t. j. ochranu základného práva žalobcu na zachovanie jeho osobnej cti a dobrej povesti garantovaných čl. 19 Ústavy. Vzhľadom k tomu, že žalobca jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom nezahrnul do žalobného petitu opravu vykonanú vydavateľom, ktorú považoval za nedostatočnú a neúplnú, nemožno skutkovým tvrdeniam žalobcu domáhajúcim sa ochrany základných práv a slobôd pripísať požadovaný právny účinok, lebo žalobca sa ochrany osobnosti vo vzťahu k vykonanej oprave článkov zverejnených v denníku Pravda 11. mája 2011 (v spise na č. l. 45 a 95) nedomáhal. V nadväznosti na kritérium primeranosti, žalovaná dosiahla ochranu osobnosti žalobcu šetrnejšími prostriedkami, ktorými bola oprava a ospravedlnenie u oboch článkoch, preto nebolo nevyhnutné domáhať sa súdnej ochrany.

5. V článku „Stopy prenájmu vedú na Cyprus“ z 13. apríla 2011, žalobca považoval za sporné tvrdenie o nejasnom pozadí (obchodnom, politickom) a tvrdenie o tom, že firmu TPE Holding na Slovensku zastupuje advokát M. P. V článku sa žalobca identifikovaný menom, priezviskom, profesijným postavením nespomínal v inej súvislosti. Uverejnením opravy, že nesprávne tvrdenie: „Spoločnosť TPE Holding na Slovensku v čase uverejnenia zastupuje advokát M. P.“ pravdivým tvrdením: „Firmu TPE

Holding na Slovensku vlní v novembri zastupoval advokát M. P.“, sa žalovaná ospravedlnila a vykonala opravu nesprávnosti. Tým bolo dané, že uvedený článok nadobudol charakter pravdivosti, pretože z plnej moci (v spise na čl. 174) a zo zápisnice z 23. novembra 2010 o založení spoločnosti Panorama Koliba, s. r. o., zastúpenie pre TPE Holding ešte trvalo a táto spoločnosť previedla časť svojho obchodného podielu v prospech Panorama Koliba, s. r. o. V časti, v ktorej články naznačovali obchodné a politické pozadie cyperských firiem a kauzy prenájmu daňového úradu, nešlo o tvrdenia, ktoré sa týkali právneho zastúpenia žalobcu. Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že uvedený článok neobsahoval nepravdivé, poškodzujúce informácie o obchodnom či politickom prepojení žalobcu ako súkromnej osoby na cyperské firmy, spôsobilé zasiahnuť do jeho základného práva garantovaného čl. 19 Ústavy, pretože súkromná osoba sa v článku vôbec nespomínala a tvrdenie o zastupovaní cyperskej firmy advokátom M. P. v novembri bolo v dôsledku vykonanej opravy pravdivým tvrdením (body 35, 36, 37 a 38 odôvodnenia nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 104/2017-41 z 19. apríla 2017).

6. V článku „Cyperská spleť firiem“ z 15. apríla 2011 sa žalobca vôbec nespomínal v textovej časti, iba v infografike, v ktorej bolo uvedené meno a priezvisko fyzickej osoby s identickým menom a priezviskom, ako má žalobca, bez bližšej identifikácie titulom, profesijným postavením, dátumom narodenia, bydliskom, fotografiou a podobne. Žalovaná pri oprave tohto článku uviedla, že čo sa týka „prepojenia firiem TPE Holding, PBA Properties na M. P. a B. A.“ pri ich menách „neuviedli, že ide o právnych zástupcov týchto firiem“. Je teda zrejmé, že aj tento článok sa týkal žalobcu ako advokáta, nie ako fyzickej osoby. Opravou sa žalovaná nielen ospravedlnila, ale uviedla do súladu aj tento článok s pravdivosťou. Ústavný súd preto ustálil, že opravou tohto článku nie je daný základ žalobného nároku (body 39., 40. a 41. nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 104/2017-41 z 19. apríla 2017). Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že v zmysle záväzného právneho názoru ústavného súdu, žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia, že v tomto konkrétnom prípade bolo nevyhnutné podať žalobu na ochranu osobnosti, keďže žalovaná odstránila nepravdivé tvrdenia opravou u oboch článkoch, ktoré tvorili predmet sporu, ospravedlnila sa žalobcovi za nepresnosť, čo považoval za šetrnejší prostriedok na ochranu práv žalobcu, ktorý sa nedotkne práva žalovanej na poskytovanie informácií.

7. Následne pri posudzovaní kritéria primeranosti súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca bol v článku spomínaný ako advokát, teda ako osoba verejne činná, preto bol povinný akceptovať viac šírenie informácií týkajúcich sa jeho osobnostnej sféry, t. j. zniesť širšie limity akceptovateľnej kritiky. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu (IV. ÚS 107/2009). V tejto súvislosti konštatoval, že článok z 13. apríla 2011 a infografika k článku z 15. apríla 2011 vzhľadom na vykonanú opravu neobsahovali nepravdivé a poškodzujúce informácie o obchodnom a politickom prepojení žalobcu ako súkromnej osoby na cyperské firmy, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do jeho základného práva garantovaného čl. 19 Ústavy, preto zásah do jeho práv nepovažoval za podstatný. Zároveň predmetom inkriminovaných článkov bola otázka verejného záujmu, týkajúca sa pre štát nevýhodného prenájmu nebytových priestorov Daňovým úradom v Košiciach, ku ktorému malo dôjsť na základe zmluvy uzavretej s daňovým riaditeľstvom obchodnou spoločnosťou, ktorej jeden zo spoločníkov bol prepojený na politickú stranu SDKÚ a druhý mal sídlo na Cypre, čím malo vzniknúť dôvodné podozrenie, že verejné finančné prostriedky za prenájom Daňového úradu v Košiciach boli určené spoločnosti Nitra Invest, s. r. o. (U. Š.) a garážovej schránkovej (?) firme TPE Holding. Uvedenú kritiku súd prvej inštancie vyhodnotil ako oprávnenú, prípustnú a primeranú, pri ktorej neboli prekročené jej vecné limity. Vychádzala z pravdivých východiskových podkladov a vyvodila z nich zodpovedajúce hodnotiace úsudky. Napokon zdôraznil, že v čase ich uverejnenia neboli tieto informácie objektívne spôsobilé svojím obsahom vyvolať negatívny zásah do osobnostnej sféry žalobcu ako súkromnej osoby, pretože vo vzťahu k nemu neobsahovali žiadne informácie (tvrdenia), týkajúce sa jeho aktivít mimo výkonu jeho povolania, ktoré by boli spôsobilé ho uraziť, ponížiť, či znevážiť. Zverejnené informácie si vyžadujú podstatnú mieru ochrany práva. Následne pri skúmaní, či hodnota informácií uplynutím času stratila na význame konštatoval, že v čase uverejnenia informácií neexistoval register na území Slovenskej republiky, pomocou ktorého by bolo možné odкрыť vlastnícku štruktúru obchodných spoločností vstupujúcich do

takýchto právnych vzťahov so štátom a odkryť konečných užívateľov výhod z týchto vzťahov. S poukazom na právny záver ústavného súdu, s ktorým sa stotožnil, argumentoval tým, že žalobca ako advokát vstúpil do právnych vzťahov s obchodnými spoločnosťami sídlacimi v cudzích štátoch, preto dobrovoľne negatívne následky tohto stavu nemožno pripísať na ťarchu vydavateľa - žalovanej, ktorá len poukázala na možnosť takýchto prepojení. Predmetné články v celkovom kontexte poukazovali na nejasné obchodné a politické prepojenia viacerých firiem v kauze prenájmu nebytových priestorov Daňovým úradom v Košiciach, týkajúce sa verejného záujmu a verejne činnnej osoby - advokáta. Cieľom nebola kritika žalobcu v súvislosti s výkonom jeho povolania, ani kritika žalobcu ako súkromnej osoby, ale snaha poukázať na systémové zlyhanie štátu pri vstupovaní do právnych vzťahov s obchodnými spoločnosťami. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie na záver ustálil, že tvrdenia uvedené v článkoch a v infografike boli pravdivé s tým, že za nepresnosti sa žalovaná ospravedlnila. Pri väzbe medzi titulkom a obsahom článkov vrátane opravy a ospravedlnenia článku konštatoval, že hodnotiace úsudky vychádzali z faktov, ktoré boli pravdivé, ako aj titulok viažuci sa k obsahu uvedených článkov, preto nezasiahli do práva žalobcu na ochranu súkromia. Z tohto dôvodu v nadväznosti na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nevzniklo žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď nedošlo k zníženiu jeho dôstojnosti, či vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Nebolo preto nevyhnutné a primerané priznať žalobcovi satisfakciu z titulu zásahu do jeho základného práva garantovaného čl. 19 Ústavy.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ustanovením § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP s vecne plným úspechom žalovanej.

8. Odvolací súd na odvolanie žalobcu rozsudkom sp. zn. 5Co/220/2018 z 29. januára 2019 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP potvrdil. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

9. Konštatoval správnosť zistenia skutkového stavu a právneho posúdenia veci, preto sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Podotkol, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať iné právne závery. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uviedol, že neoprávnenosť každého zásahu a teda aj zásahu do osobnosti fyzickej osoby tvorí objektívnu kategóriu, ktorú je potrebné odlišovať od zavinenia ako subjektívnej kategórie. Takýmto zásahom do osobnosti fyzickej osoby je napr. rozširovanie nepravdivých, resp. pravdu skresľujúcich skutočností. Súčasne je ale treba zvažovať, či v konkrétnom prípade nie sú okolnosti, ktoré porušenie, resp. ohrozenie osobnosti fyzickej osoby ospravedľujú, t. j. či nejde o okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. V týchto prípadoch je nevyhnutné zväziť, či takýto zásah sa stal primeraným spôsobom a zároveň, či tento zásah nie je v rozpore s takými oprávnenými záujmami fyzickej osoby, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať s ohľadom na požiadavku zaistenia elementárnej úcty, dôstojnosti osobnosti. Pre aplikačnú prax majú mimoriadny význam rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorých vyplýva potreba pri posudzovaní vzájomnej vyváženosti práva na slobodu prejavu a ostatných osobnostných práv v konklúzii práva na pravdivé informácie diferencovať poskytovanie ochrany súkromným fyzickým osobám a fyzickým osobám verejne činným. Tlač má najväčšiu slobodu prejavu voči verejne činným osobám a vo veciach verejných, sledovaných verejnosťou. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zásah žalovanej do osobnostných práv žalobcu nebol preukázaný, poukazujúc na právny záver vyplývajúci z nálezů ústavného súdu č. k. III. ÚS 104/2017-41 z 19. apríla 2017 (bod 52 jeho odôvodnenia), preto bol napadnutý rozsudok vecne správny.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil právne ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP s vecne plným úspechom žalovanej.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP (posúdením dovolania podľa obsahu v súlade s čl. 11 Základných zásad CSP a § 124 CSP), a z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP. Namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nevysporiadanie sa s uplatnenými odvolacími námietkami označenými v bodoch 3A, 3B a 3C v odvolaní. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom žalobca poukázal na to, že súd prvej

inštancie mu nedoručil výzvu na vyjadrenie sa k záverom odvolacieho súdu uvedeným v rozhodnutí sp. zn. 5Co/185/2017 z 31. augusta 2017, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu procesných práv. Zároveň namietal nevykonanie dôkazu - listinného výpisu z internetovej stránky žalovanej na preukázanie, že jeden zo sporných článkov sa stále nachádza na internetovej stránke, tzn., že z hľadiska intenzity a rozsahu zásahu do práv žalobcu na ochranu osobnosti zásah stále trvá. Napokon argumentoval tým, že súd prvej inštancie neuviedol žiadne odôvodnenie vo vzťahu k zásahu do osobnostných práv žalobcu, jeho práva na súkromie, ktorý mal nastať spájaním jeho osoby s politickou stranou SDKÚ a jej predstaviteľmi. Odvolací súd sa ani k tomu odvolaciemu dôvodu nevyjadril. Z týchto dôvodov považoval preto napadnuté rozhodnutie za nezrozumiteľné, nedostatočné a zasahujúce do jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

11. K nesprávnemu právnemu posúdeniu dovolateľ poukázal na pochybenie súdov nižších inštancií pri aplikácii a vyhodnotení testu proporcionality dvoch práv stojacich proti sebe a to predovšetkým pri vyhodnotení odpovedí na jednotlivé otázky testu proporcionality, ako aj pri celkovej interpretácii záverov testu proporcionality v danej veci. Následne argumentoval tým, že súdy nesprávne vychádzali z nálezu ústavného súdu vydaného v danej veci. Nesprávne právne posúdenie malo spočívať v posúdení záveru ústavného súdu v otázke záväzného právneho záveru, ktorým sa mali súdy riadiť (bod 72 odôvodnenia), ktorý citoval. Záver súdov nižších inštancií o nepreukázaní zásahu do jeho osobnostných práv považoval za zjavne právne nesprávny, čo sa prejavilo najmä pri aplikácii testu proporcionality. V tejto súvislosti namietal, že ani privilegované postavenie masmédií (novinára), neoprávňuje žalovanú šíriť nepravdivé a skreslené informácie o jeho osobe a jeho postavenia vo vzťahu ku kauze, ktorá bola predmetom uverejňovaných informácií. Nesprávne právne súdy uzavreli aj postavenie žalobcu ako advokáta, ktorý bol povinný zniesť širšiu mieru „kritiky“ ako osoby verejne činnej. Dovolateľ namietal, že v pozícii advokáta vystupoval len pri tzv. korporáčnych úkonoch, ktoré s kauzou prenájmu nijako nesúviseli a ktoré sa uskutočnili v časovom predstihu ako kritizovaná kauza. Výslovil, že úkony spojené s uzatvorením zmluvy o nájme a verejného obstarávania, ktoré jej uzatvoreniu malo predchádzať alebo prepojenia na osoby v pozadí politickej strany SDKÚ, ako aj uverejnenie mena a priezviska žalobcu s touto kauzou a politickou stranou SDKÚ nepredstavovalo informovanie o jeho činnosti v pozícii advokáta. Miera dovolenej kritiky sa podľa dovolateľa dostala na úroveň bežného občana, nakoľko výkon jeho činnosti s predmetnou kauzou žiadnym spôsobom nesúvisel ani s politikou, či s členmi strany SDKÚ. Podotkol, že jeho účasť (pôsobenie) vo vzťahu k obchodným spoločnostiam sa v žiadnych okolnostiach netýkala témy verejného záujmu. Dovolateľ súhlasil s názorom súdov nižších inštancií v otázkach týkajúcich sa šírenia informácie v denníku s celoslovenskou pôsobnosťou a zároveň na internetovej stránke, ako aj v otázke klesajúcej hodnoty informácie o dôležitej otázke verejného záujmu. Nesúhlasil však so záverom, že informovanie o úkonoch (postavení) žalobcu v spojení s predmetnou kauzou bolo z hľadiska poskytovania aktuálnych informácií nevyhnutné. Podotkol, že súdy nesprávne právne posúdili, ak považovali za časovo relevantné informovať verejnosť o úkonoch (postavení) žalobcu, ktoré časovo ani vecne vôbec nesúviseli s predmetnou kauzou. Napokon nesprávne uzavreli, že žalovaná šíri pravdivé skutkové tvrdenia a zároveň hodnotiace úsudky, ktoré boli založené na dostatočnom skutkovom základe. Dovolateľ zdôraznil, že z hľadiska šírenia informácií o jeho osobe predstavuje daná vec výnimočnú, špecifickú situáciu, kedy informácie o jeho osobe boli šírené mimo iného aj grafickým diagramovým znázornením prepojení jednotlivých osôb a spoločností vystupujúcich v prípade prenájmu daňového riaditeľstva. Poukázal na obsah skutkových tvrdení uvedených v článku „Stopy prenájmu vedú na Cyprus“ a trval na tom, že bolo potrebné posúdiť článok komplexne ako celok. Súdy preto nesprávne dospeli k záveru, že i napriek tomu, že články „Cyperská spleť firiem“ a „Koalícia vinníkov zatiaľ nehľadá“, neobsahujú žiadne skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky vo vzťahu k žalobcovi. Podľa jeho názoru aj grafická infografika v kontexte uverejnených textových informácií je nositeľom skutkových tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov, na základe ktorých bol žalobca spájaný so spoločnosťami vystupujúcimi v predmetnej kauze a s politickou stranou SDKÚ a to bez toho, aby jeho účasť a spojenie boli akokoľvek v texte vysvetlené. Na záver dodal, že súdy odpovede na otázky testu proporcionality (KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY, AKO) nesprávne právne posúdili, v rozpore s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu. Osobitne teda dovolateľ namietal právne posúdenie otázky existencie zásahu do osobnostných práv uskutočnenej prostredníctvom grafickej informácie (diagramu), ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená. Z hľadiska slobody

prejavu nie je podstatné, akou formou sú informácie rozširované, pokiaľ je možné určiť obsah prejavenej informácie. Podstatným kritériom pre posúdenie obsahu uverejnených informácií je skutočnosť, ako uverejnené informácie prijíma priemerný bežný recipient, nie ako ich vníma autor článku. Infografika uvedená v článku z 15. apríla 2011 jednoznačne súvisela s kauzou prenájmu budovy daňového riaditeľstva, ktorá skutočnosť bola v spore potvrdená výpoveďami svedkov, ktorí ju vytvorili, resp. sa na nej podieľali. Dovolateľ tvrdil, že žalovanej záležalo na tom, aby ustálila skutočnosť, že informácie uvedené v infografike neboli podložené žiadnou informáciou v texte inkriminovaných článkov, ku ktorému záveru dospeli napokon aj sudy nižších inšancií. Podľa jeho názoru otázkou závažného právneho významu bola aj otázka, či v prípade, ak infografika nebola v texte inkriminovaného článku nijako vysvetlená alebo korigovaná, žalovanú zaťažuje objektívna zodpovednosť za to, že priemerný recipient si infografiku vyloží tak, že žalobca sa na kauze prenájmu daňového riaditeľstva podieľal, kauzu riadil, stál za spoločnosťami, ktoré v kauze aktívne vystupovali, bol majetkovo alebo personálne prepojený na účastníkov kauzy a politickú stranu SDKÚ-DS. Po zhrnutí uplatnených námietok týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia napokon uzavrel, že odvolací súd mal vec posúdiť tak, že bolo nevyhnutné uprednostniť ochranu osobnostných práv žalobcu pred slobodou prejavu žalovanej a priznať mu primerané zadosťučinenie; zároveň ustáliť, že postupom súdu došlo k zásahu do procesných práv žalobcu, ako aj do jeho práva na spravodlivé súdne konanie a rozhodnutie riadne odôvodniť. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

12. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu nesúhlasila s uplatnenými dovolacími dôvodmi. Uvádzané dôvody k dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP považovala za založené výlučne na subjektívnom presvedčení žalobcu a nedôvodné v celom rozsahu. S poukazom na ustanovenie § 423 CSP podotkla, že dovolaním nie je možné napadnúť odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Zároveň poukázala na judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 78/05, I. ÚS 188/06) a konštatovala, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je zrozumiteľné a určité, relevantným spôsobom dávajúce odpovede na všetky podstatné otázky týkajúce sa predmetu sporu. K namietanému nesprávne procesnému postupu uviedla, že dovolanie nie je ďalším odvolaním, preto sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení vykonaných súdmi nižších inšancií. Nevykonanie navrhnutého dôkazu, ktorý bol pre konanie absolútne irelevantný taktiež nepovažovala za opodstatnené. Zdôraznila, že v prípade, ak existujú relevantné dôvody pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu, nie je potrebné vykonávať ďalšie dôkazy, lebo by sa jednalo o neúčelné a nehospodárne konanie. K namietanému nesprávne právne posúdeniu otázky týkajúcej sa zásahu do práva na ochranu osobnosti prostredníctvom grafickej informácie (diagramu) uviedla, že existuje v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, ako aj ústavného súdu dostatok prípadov, ktoré sa zaoberali jednotlivými aspektami zásahu do práva na ochranu osobnosti spôsobených vydavateľmi periodickou tlačou (napr. titulok článku, perex článku, fotografie k článku a pod.). Podľa jej názoru neexistuje dovolací dôvod uvádzaný žalobcom, keďže konanie o ochranu osobnosti nepredstavuje právnu otázku, ktorá by mala byť dovolacím súdom posudzovaná rozdielne alebo ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola dosiaľ riešená. Napokon aj z bodov 3.2 a nasledujúcich (3.3.4 a 3.4.) podaného dovolania jasne vyplýva snaha žalobcu o revíziu skutkových zistení odvolacieho súdu v dovolacom konaní, čo nie je možné. Na záver zdôraznila, že z nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS104/2017-41 z 19. apríla 2017 vyplýva jednoznačný a jasný právny záver, že uverejnením žalovaných informácií v denníku Pravda nedošlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo

domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

15. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

16. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

18. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní).

19. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania (dnes v spore stranám) znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

21. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným

dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

22. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolateľ namieta porušenie jeho procesných práv nesprávnym procesným postupom súdu nižšej inštancie, ktorý nedoručil vyjadrenia protistrany, ktoré bolo žalovanou predložené po doručení uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 5Co/185/2017 z 31. augusta 2017. Zároveň namieta nevykonanie navrhnutého dôkazu - listinného dôkazu z internetovej stránky žalovanej na preukázanie trvania zásahu, ako aj nedostatočné vypořádanie sa s uplatnenými odvolacími námietkami odvolacím súdom.

23. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

24. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súd prvej inštancie spolu s doručením uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 5Co/185/2017 z 31. augusta 2017, vyzval strany sporu, aby v lehote 15 dní produkovali tvrdenia, predložili dôkazy a procesné návrhy. Žalovaná podaním z 27. septembra 2017 predložila stanovisko, ktoré bolo spolu s predvolaním na nariadený termín pojednávania na 7. decembra 2017 doručované žalobcovi. Následne súd prvej inštancie na pojednávaní konanom 25. januára 2018 konštatoval nedoručenie vyjadrenia žalobcu na základe výzvy súdu, ani k vyjadreniu protistrany (uplatnenie koncentračnej zásady). Dovolateľ predložil záverečné stanovisko k veci samej na uvedenom pojednávaní, ktoré bolo doručené žalovanej.

25. Podľa § 153 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

26. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania, ktorá znamená, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Ich absencia sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Sudcovská koncentrácia konania je v diskrečnej právomoci súdu, jej účelom je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd, je teda na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne, a tým mu neprizná procesné účinky.

27. V danom prípade z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že súd prvej inštancie doručil výzvu na predloženie dôkazov a procesných návrhov stranám sporu a zároveň určil lehotu 15 dní (v spise na č. 1.

586). Po predložení stanoviska žalovanou podaním z 27. septembra 2017 (v spise na č. I. 588), súd prvej inštancie následne doručil stanovisko žalovanej žalobcovi spolu s predvolaním na nariadený termín pojednávania (v spise na č. I. 595). Z uvedeného procesného postupu súdu prvej inštancie nemožno dospieť k záveru, že by došlo k porušeniu procesných práv dovolateľa, ktoré by zaťažili konanie vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

28. K namietanému nevykonaniu navrhovaného dôkazu z internetovej stránky žalovanej, dovolací súd uvádza, že v rozhodnutiach najvyššieho súdu napr. sp. zn. 4 Cdo 100/2018 a 5 Cdo 202/2018 už bolo vyslovené, že procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch a dôkazoch rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť prečo, z akých dôvodov tak urobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

29. V súdnej veci však boli súdy nižších inštancií viazané vysloveným právnym záverom ústavného súdu z rozhodnutia (nálezu) vydaného v tejto veci (v spise na č. I. 534), z titulu kasačnej záväznosti (§ 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky), preto po vydaní nálezu ústavného súdu boli povinné ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci samej. Orgán verejnej moci má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd (sp. zn. 8 Cdo 99/2019), na ktorú záväznosť a povinnosť súdy nižších inštancií správne poukázali.

30. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

31. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy (III. ÚS 332/09). V preskúmvanej veci však pokiaľ bolo konštatované ústavným súdom, aby krajský súd opätovne s prihliadnutím na uvedené závery ústavným súdom preskúmal a zvažil z pohľadu jej nevyhnutnosti a primeranosti satisfakciu priznanú žalobcovi z titulu zásahu do jeho základného práva garantovaného čl. 19 Ústavy, a pokiaľ by dospel k pozitívnemu záveru o nej, aby prehodnotil s prihliadnutím na všetky okolnosti tohto prípadu jej rozsah. V takomto prípade musí však krajský (všeobecný) súd v odôvodnení rozhodnutia presvedčivým a ústavne konformným spôsobom vyvrátiť všetky ústavným súdom nastolené pochybnosti a výhrady uvedené v tomto rozhodnutí (bod 72 odôvodnenia nálezu ústavného súdu).

32. V danom prípade súd prvej inštancie správne postupoval, ak procesným uznesením vyhláseným na

pojednávani konanom 25. januára 2018, návrh žalobcu na vykonanie dôkazu z internetovej stránky zamietol, s odôvodnením, že rozsudkom č. k. 4C/203/2011-397 z 26. februára 2015 bola zamietnutá žaloba o priznanie ospravedlnenia, o odstránenie článkov z archívu, o uverejnenie ospravedlnenia a zaplata 34.000 eur s právoplatnosťou od 22. februára 2016. Predmetom sporu zostal len uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Z tohto dôvodu vykonanie navrhnutého dôkazu v kontexte vysloveného právneho záveru ústavného súdu a predmetu sporu (jeho časti) aj dovolací súd považoval za nadbytočné (v spise na č. I. 610).

33. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števcík, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1296 s.)

34. V preskúmvanej veci odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zmätočný. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

35. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočnosti konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Len výnimočne, pokiaľ písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá spôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces. O takýto prípad v praxi napríklad ide vtedy, ak rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, čo však nie je naplnené v danom prípade. Dovolateľ teda neopodstatnene namietal dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie nie je prípustné, ani dôvodné.

36. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na

taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

37. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

38. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

39. Otázkou relevantnou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednatelnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

40. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ nesúhlasil s právnym posúdením vyhodnotenia jednotlivých otázok testu proporcionality vykonaného súdmi nižších inštancií, ako aj argumentoval tým, že vyslovený právny záver ústavného súdu bol súdmi nesprávne interpretovaný. Vo vzťahu k namietanému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nevymedzil právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe, len poukázal na skutkové závery ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií a ktoré nepovažoval za správne, najmä ich záver, že nedošlo k zásahu do jeho osobnostných práv.

41. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018). Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

42. Dovolací súd v rámci dovolacieho prieskumu skúmal, či dovolateľ vymedzil dovolací dôvod v súlade s náležitosťami vymedzenia vyplývajúcimi z ustanovenia § 432 ods. 2 CSP a to najmä právnu otázku pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a dospel k

záveru, že dovolateľ dovolací dôvod zákona zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil. Samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnymi závermi konajúcich súdov a kritika ich prístupov zvolených pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu.

43. K namietanej nesprávnej interpretácii právneho záveru ústavného súdu okrem už vyššie uvedenej kasačnej záväznosti dovolací súd navyše len dodáva, že z predmetného nálezu č. k. III. ÚS 104/2017 z 19. apríla 2017 okrem iného vyplýva, že v sporoch o ochranu osobnosti musia súd zohľadniť organickú väzbu medzi titulkom a nadpisom medializovaného článku a jeho vecným obsahom. Bez dostatočného zohľadnenia tejto väzby spravidla nemožno hodnoverne dospieť k záveru, že v ňom obsiahnuté tvrdenie je pravdivé alebo nepravdivé. Ochranu základného práva navrhovateľa na zachovanie jeho osobnej cti a dobrej povesti garantovaného čl. 19 Ústavy možno v zásade dosiahnuť aj inými, šetrnejšími prostriedkami, ako sú napr. oprava uverejnených informácií a pod. Ak dotknutá osoba nepovažuje opravu vykonanú vydavateľom printového média, za dostatočnú alebo úplnú, mala by túto skutočnosť jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom zahrnúť do petitu návrhu na ochranu osobnosti podaného všeobecnému súdu, ktorý následne pri rozhodovaní o merite veci posúdi právne účinky opravy v spojení s informáciami zverejnenými pred jej vykonaním. V opačnom prípade skutkovým tvrdeniam dotknutej osoby, domáhajúcej sa ochrany svojich základných práv a slobôd, nemožno pripísať požadovaný právny účinok. Z uvedeného teda vyplýva, že nebolo možné dospieť k inému záveru, než k akému dospeli súdy nižších inštancií, i napriek nesúhlasu a nespokojnosti dovolateľa s napadnutým rozhodnutím.

44. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ vymedzil otázku týkajúcu sa existencie zásahu do osobnostných práv uskutočnenej prostredníctvom grafickej informácie (diagramu), ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená. V tejto súvislosti argumentoval tým, že otázkou závažného právneho významu bola aj otázka, že ak infografika nebola v texte inkriminovaného článku nijako vysvetlená alebo korigovaná, žalovanú zaťažuje objektívna zodpovednosť za to, že priemerný recipient si infografiku vyloží tak, že žalobca sa na kauze prenájmu daňového riaditeľstva podieľal, kauzu riadil, stál za spoločnosťami, ktoré v kauze aktívne vystupovali, bol majetkovo alebo personálne prepojený na účastníkov kauzy a politickú stranu SDKÚ-DS.

45. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP podmieňuje prípustnosť dovolania kumuláciou dvoch predpokladov a to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia konkrétnej právnej otázky a zároveň, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená. Z uvedeného vyplýva, že podmienkou prípustnosti dovolania nie je otázka „zásadného právneho významu“ ako to vymedzil dovolateľ (nález ústavného súdu z 9. februára 2021 sp. zn. IV. ÚS 479/2020). V danom prípade dovolací súd však dospel k záveru, že posúdenie infografiky súviselo s posúdením zverejnených článkov ako celok, nie samostatne (bod 43 odôvodnenia), preto jej vyhodnotenie ako bola, resp. by bola vnímaná verejnosťou, nezodpovedá vymedzeniu právnej otázky v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z ustanovenia § 432 ods. 2 CSP. Dovolateľ v podstate nesúhlasil s hodnotením zistených skutkových tvrdení súdmi nižších inštancií, ktoré vyplynuli z výsledkov vykonaného dokazovania, preto sa nejednalo o právnu otázku, ale o otázku skutkovú.

46. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo sa malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej

norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 27/2019 zo 14. marca 2019).

47. Dovolací súd už len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle ustanovenia § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

48. Napokon pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolací dôvod nešpecifikoval lebo neuviedol rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, čo pri uplatnení dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je nevyhnutné.

49. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia 421 ods. 1 CSP dovolanie odmietol v súlade s ustanovením § 447 písm. f) CSP, lebo nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a vymedzeným spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

50. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní vyplývajúcou z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

51. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.